

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre . . . . . 5 frt — kr.
 Hat hóra . . . . . 2 frt 80 kr.
 Három hóra . . . . . 1 frt 25 kr.

Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.

Egyes számok 12 kr-ával kaphatók a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK:

Négyhasábos petit-sor egyszeri közléseért 7 kr.
 kétszeriért 6 kr, többszöriért 5 kr fizetendő.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.

A nyilttérben:

minden négyhasábos garmond sor díja 15 kr.
 Velünk összekötöttben levő hirdető-írdák, elő-
 fizetőink, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj-
 kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Kéziratok vissza nem adtnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer,

vasárnap reggel.

A hirdetéseket, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba: (Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

Adakozások a lévai főgymnáziumra.

Legújabb adakozott: Rudolf Béla vámosladyai plebános 40 frtot.

Összesen: 40 frt — kr.

Eddig kimutatott összeg: 31,888 frt 06 kr.

Legújabb összeg: 31,928 frt 06 kr.

A restauráció után.

Léva város, mint azt előző szá-
 munkban jeleztük, folyó évi szeptem-
 ber 11-én új, vagy helyesebben mondva
 újított, renovált magisztrátussal látta-
 tott el.

Mert, habár a választás, a jegyzői
 kart kivéve, általános volt: majdnem
 valamennyi tagja a volt tanácsnak
 helyet foglal az új tanácsban, a kö-
 zönség bizodalma feléjük fordulván,
 csak azon helyeken történt a valódi
 újítás, hol üresedés mutatkozott.

A személyekben történt e nemü
 változások kétségkívül az ügynek gyor-
 sabb menetelére fognak szolgálhatni
 s a közönség e szerint érdekeinek te-
 kintetbe vételét méltán igényelheti.

Ha tehát a személyzetben a ra-
 dikális újítás nem is fordul elő s e
 részben az új elnevezés egészen ki
 nem állja a kriteriumot: de már a kö-
 vetendő irányra nézve a képviselőtes-
 tület által ez alkalomból hozott hatá-
 rozatok lényegileg az új elnevezést
 nem mellőzhetik.

A képviselőtestület ugyanis az
 adminisztrációnak egyik legfontosabb
 ágában a pénzek kezelésében, szakítva
 a mult primitív tradícióival a szak-
 rendszert állította fel, a mint azt már
 e tárgyban a mult évben kiadott
 belügyminiszteri rendelet követeli. A
 két pénztárnokot — (egyik a házi, másik
 az állami kincstári követelések keze-
 lésével foglalkozván eddig) — mellőz-
 ték s egy pénztárnok kezelése alá ren-

deltették helyezni kivétel nélkül vala-
 mennyi, a város pénztárába befolyó
 pénz s érték, melléje rendeltetvén
 a pénzkezelésében szükséges ellen-
 őr, ki eddig a város pénzeinek
 kezelésénél hiányzott. Mind a két
 személynek szakembernek s olyannak
 kell lennie, kik kellő vagyoni bizto-
 síték mellett a pénzügyi szakban való
 jártasságukat hiteles okmányokkal igaz-
 olják.

Ezen új intézkedés, melynek foly-
 tán már a választás is ekként fogana-
 tosított, eleinte a hiányzó személyek
 nem keresése miatt nehézségekbe lát-
 szott ütközni, de ez csak addig tartott
 a mig azok díjazása meg nem lett
 szabva, mert a mint a megszabott kellő
 honorárium közhírre tétetett, annyi
 szakember jelentkezett, a mennyit a
 város közönsége ohajtott.

Mi egyébiránt ezen intézkedést,
 oly fontosnak, oly nagy horderejűnek
 tartjuk, hogy az esetben is, ha váro-
 sunkban ily szakerőkre szert nem te-
 hettünk volna, ragaszkodnunk kell
 ahhoz, hogy a szükséges erők pályá-
 zat útján szerzessenek meg, mert azon
 patriarchális rendszert, mely e részben
 városunkban fennállt, — habár eddig
 hátrányokat nem is hozott reánk —
 olyannak tartottuk s tartjuk, melynek
 keretében s fennállásában legfőbb ér-
 dekeinket biztosítva nem láttuk.

Minderre azonban szükség nem volt,
 mert városunk pénzügyeinek adminisz-
 trációja a mai követelményeknek meg-
 felelőleg rendeztethetett be, a minek
 valóban szívből örvendünk.

Maga a választási aktus gyors-
 menetelű volt, részben kikiáltás, részben
 szavazati lapok útján lön az elintézve.

E tekintetben, a mint a tisztju-
 tási közülés vezetéseben páratlan ta-
 pintattal eljárta Máriaassy István Bars-
 vármegye főjegyzője s ez időszertinti
 alispáni helyettese mindenki tiszteletét

kivivta s ez jegyzőkönyvileg is ki-
 fejezetni — általános elismerés mel-
 lett — határozatott, ugy másrésről vá-
 rosunk képviselőtestülete magas hiva-
 tásának érzetében csak azt tartotta
 szemel előtt, hogy a reábizott városi s
 közügynek tegyen szolgálatot, ez irány,
 ez érzés volt mindenben a mérvadó,
 a szabad választás valóban szabadon
 — minden presszió nélkül gyakorolta-
 tott, mi annál könnyebben sikerülhet-
 tett, mert a tisztjujtást megelőzőleg több
 értekezlet tartatván, ezekben az ügy
 egészben s részleteiben megvitattatván,
 megérleltetett s a közülésen mint
 érett gyümölcs szedése vétetett elő.

Képviselőtestületünk higgadt ne-
 mes eljárása a választásnál a minta-
 szerűség képét tüntette fel, mely az
 elnököl alispáni helyettes is any-
 nyira megragadta, hogy nem válhatott
 el körünkől a nélkül, hogy ennek
 ismételt kifejezést ne adjon, s az itt
 tapasztaltakat életének legszebb em-
 lékei közé ne sorozza.

Áldás és szerenese kövesse vá-
 rosunk intéző köreinek értelmes tevé-
 kenységét s munkásságát!

Szőlös-gazdáink érdekében.

(Folytatás.)

A második gyakorlati sikert biztosító
 védekezési eljárás, európai szőlőinknek a
 phylloxerának ellenálló tulajdonságú riparia
 sauvage vagy vitis solonis amerikai ala-
 nyokra ojtásában áll.

Beoltásuk legezészerűben iskolában
 egy vagy két éves gyökeres vessző koruk-
 ban s a lehetőség helyben a kézzel vég-
 zendő angol nyelvű párosítás vagy a Des-
 puyols ojtó-ollóval fogatosítható fordított
 nyergelés által történik; azonban a földből
 kiszédett s az ojtás mezejtéseig kellően el-
 vermelve tartott alanyok kézzel ojtás ál-
 tal is nemesíthetők (sok helyen asztalon,
 vagy szobában való ojtásnak is nevezik.)
 csakhogy ez esetben bár a nemesítés ké-

nyelmesebben végezhető, de a fogamzás
 nem oly biztos.

A nemesítés idejét illetőleg azt kell
 megjegyezni, hogy a kézben ojtás ugyszól-
 ván egész télen (januártól—áprilisig), a
 helybenojtás pedig a szőlőnedv keringésé-
 nek megindulásától addig végezhető, mig
 a hajtások 25—30 cm. hosszúságot nem
 értek.

A nemesítéseknl fősúly fektetendő arra,
 hogy ugy az alany, mint az ojtóvessző le-
 hetőségig egyenlő vastagok s hogy az ojt-
 óvessző szemel épek, egészségesek s éret-
 tek legyenek.

Az ojtványok pamutfonállal vagy rap-
 hiával (mint a gyümölcsfa-nemesítéseknl
 is szokásos) kötendő össze s azután kifa-
 gyott tiszta agyag (sárga vagy fehér agyag)
 s tiszta marhatrágyából álló ojtókenőccsel
 jó erősen bekenedők, hogy a váglapok a
 kül levegőtől teljesen elzárassanak.

A kész és iskolába külltetett ojtvá-
 nyokat egész az ojtóvessző legvégeig por-
 lanyó földdel kell betakarani, hogy az
 ojtvány a kiszáradástól megóvassék, az eset-
 leg előjövő vadhajtásokat pedig időnként
 elcsipkedjük, hogy az ojtóvesszőnek szánt
 tápanyagot ne rabolják. Így betakarva ma-
 radnak az ojtványok mindaddig, mig 10—15
 cm. hosszú hajtásokat nem hoztak, mikor
 azután az ojtás helyéig kitarjuk ugy,
 hogy az ojtott nemes rész egészen szaba-
 don álljon, mikor egyszersmint az esetleg
 az európai ojtóvesszőből jött harmatgyö-
 kereket is elszedjük. Oszig az ojtvány sza-
 badon marad, öszszel befedendő s tavasszal
 arról fogamzott része állandó helyére a
 szőlőtelepekre ültethető, a rosszul összefort
 beteges ojtványokat azonban jobb egye-
 nest le törni s alanyukat újra ojtani, mert
 különben a telepekre külltetve vesznek
 el, minek folytán szőlőink egyenlősége ve-
 sélyeztetve lenne.

Az ilyen amerikai alanyokra ojtott
 európai tőkék tapasztalat szerint teljesen
 megtartják minden jó tulajdonságukat, sőt a
 nemesítés folytán még fejlettebb gyümölcsöt
 hoznak s az amerikai alanyok erős növése
 miatt igen termékenyek, tehát a nemesítés
 a szőlőre is épen oly jótékony hatású, mint
 azt a gyümölcsfáknál tapasztaljuk.

A fentebb elmondottak alapján telje-
 sen elhibázott s mellőzendőnek kell tartan-
 nunk azon eljárást, melyet hazánkban az
 amerikai szőlők ültetésével kísérletet tevők
 közül sokan oly előszeretettel követnek,

TÁRCZA.

A magyar-lengyel testvériség.

Budapest, 1885. szept. 10.

A kiállítással kapcsolatban szakadatlan
 láncolatát éljük az örömmépeknek.

Alig hangzott el a bucsuszó kedves
 francia vendégeink távozta felett, újra
 lelkesedve emelünk poharat s üdvözöljük
 a lengyel testvér-nemzetet, melynek számos
 jeles tagja eljött látogatóba, hogy a ma-
 gyar nemzet munkájának diadalnappén ki-
 fejezést adjon irányunkban táplált rokón-
 szenvének.

A lelkesedés kölesönös s az öröm an-
 nál is inkább indokolt, mert oly két nem-
 zet fiai találkoznak ez alkalommal, mely
 nemzetek történetének számtalan fényes és
 borus napjai egy világot vetnek láthatá-
 runkra.

„E két nemzet volt folyton öre, véd-
 bástyája, — ugymond kiállításunk buzgó
 elnöke — a nyugati kulturának és öldöklő
 küzdelem volt a két nemzet osztályrésze.“

Most a béke és munka templomában
 találkozunk!

Ti velünk örültök, látva, mit képes
 teremteni egy oly nemzet a kultura terén,
 melynek kezei szabadon mozognak, mely-
 nek boldogságán közremunkál a honfiak
 egyetértése s öntudatos kötelességérzete
 mellett alkotmányos királya.

Mi pedig veletek sirunk, kik idegenek

vagytok otthon; kiket a nemzeti pártvi-
 szály és zarnoki hatalom szétforgácsolt
 nemzeti önállóságokban.

Vigasztaljon benneteket a népek szü-
 vetségében rejlő hit!

Dolgozzatok szakadatlanul, törekedje-
 tek a felvilágosodás és szabadság legmagas-
 sabb fokára jutni, honnét az élet legneme-
 sebb céljait bizton elérhetjük!

Fővárosi levelező.

A keztü története.

— Bönögészet a történelem köréből. —

Az egész világ emlékiratokat és élet-
 rajzokat ír; mindegyik törekszik őseiről di-
 esőséges tetteket napfényre hozni, miért
 vesztegeljen a keztü tétlen hallgatásban,
 miért ne irasson magáról azon kéz által,
 melynek már évszázadok óta védelmül és
 ékességül szolgált.

A keztünek is van története és esa-
 ládfája. Ámbár be kell vallanunk, nem a
 legrégibb nemességéből származik s az ősi-
 ségre nézve például nem állja ki a hason-
 litást a cipővel, melyre megvetőleg lete-
 kinteni előnyösebb társadalmi állásánál fogva
 igen hajlandó. A cipő, vagy legalább an-
 nak kezdetlegességei az ember nem első
 szükségletei közé tartoztak, a föld legkü-
 lönbözőbb pontjain viseltetett, még mielőtt
 sejtelmé lett volna valakinek, hogy az idő
 méhében az emberi kéz számára egy va-
 laha jelentékennyé váló köntös szunnyad.
 — A biblia hölgyei nem ismerték a kezt-
 tü; Saba királynéja keztüik nélkül jött

Salamonhoz és minden pompa mellett,
 melyet Cleopátra üzött, keze mégis nélkülözé-
 a most nélkülözhetetlen pipere tárgyát.

A keleti ó kor semmit sem említ a
 keztükről, legfeljebb a régi periták öltö-
 zésénél hozza fel a kezesülkőig érő meg-
 hosszabbítását az öltöny újának. Kelet a
 legújabb időig nem hódolt kiválolag a kezt-
 tüiknek, sehol sem találjuk mint eredeti
 viseletet, hanem leginkább ott, hol európai
 szokás már befolyást gyakorolt. A keztüik
 egészen európai eredetűek, és legelőször a
 görögöknél jelennek meg, azonban csak a
 kéz vedelmül a munkánál. Azonban a kezt-
 tü viselése nem vált általánossá a görö-
 göknél, sőt inkább az elpuhultság jelének
 tekintetett, mely nézet a rómaiak által is
 osztott; mig a mindig magasabbrá hágó
 fényűzés a keztüiket is szükségessé tevé.
 — Eleinte szoroson a tunikához varrva s
 ezzel egyenlő szövetből szabva, később at-
 tól elfejtve hordták. Más anyagokból, ne-
 vezetesen bőrből is, minden házi foglalko-
 zásnál, sőt a harcosok által védelmül az
 ellenéges lövések ellen is használtattak.

A keztüik története ezzel új, igen ne-
 vezetes korszakba lép. A klasszikus pogány-
 ság lehanyatlott; a hatalmas római birodal-
 lom ledől s romjaiból a középkor emelke-
 dett föl szerzetes és lovagrendjeivel. Utól-
 biak örökbe fogadák a keztüit s jelvényük
 lett. Egy lovag se ment harcza a nélkül,
 hogy fegyverzetét a csörgő vas keztüi ál-
 tal ki ne egészítette volna; egy gyűlésben,
 egy lovagjátékon sem jelent meg a nélkül,
 hogy kezét a bőr, vaspikkelyekkel meg-
 rakott keztüivel ne fedezze mindig

készen, azt kihívás gyanánt odadobni, ké-
 szen a neki odadobott keztüit felvenni s
 ezzel az ajánlott viadalt elfogadni. A keztüi
 a hűberadás és nagyobb rangra emelés jele
 volt, még az egyház is elfogadta haszná-
 latát és meghagyá püspökeinek, a mise ter-
 tásánál keztüiket viselni.

Már a nyolcadik és kilencedik év
 század körül a himzett és drága kövekkel
 kirakott keztüik mellőzhetlenül a király,
 herezeg és magas papi méltóságok diszru-
 háihöz tartoztak. Csodálatos tehát, hogy
 sokkal később, csak a tizenharmadik szá-
 zadban jelennek meg a hölgyek piperejé-
 nél. Eleinte vászonból voltak s a könyökig
 értek, később szőve és végre bőrből is vi-
 selték.

A francia udvarnál a szövött selyem
 keztüik Medicis Katalin idejében hozattak
 be és e nő által egy sötét tette használ-
 tattak fel. A navarrai királynőnek — a kö-
 vetkező francia király IV-ik Henrik any-
 jának — egy pár gyönyörűen szövött és
 illatosított keztüit küldött, a szerencsétlen
 uralkodónő felhuzta őket s néhány óra
 mulva hullává lön. A keztüik finom mé-
 reggel voltak bevonva, melyet kizárólag
 Olaszthonban tudtak készíteni. Csak XIV.
 Lajos alatt jöttek be a finomabb keztüik
 Franciaországba, mindig nagyobb tökéle-
 tességre vitettek és mint oly sok más, on-
 nan egész Európában elterjedt. Német-
 országban e keztüik készítmódja a 17-ik
 században francia menekültek által ismer-
 tetett meg.

Erzsébet királynő uralkodása alatt An-
 golországban keztüik a legnagyobb fény-

hogy t. i. az alanyokat egyenesen állandó helyeikre ültetik s ott igyekeznek megfogamzásuk után beoajtani.

Ezen eljárás mellett szőlőink egyenletességét elérni ugyszólván alig lehet, mert az elmaradt ojtványok folytán évek hosszú során át folyton sok amerikai töke is foglenni szőlőinkben, melyek később megöregedve s tulságosan megvastagodva többé helyesen be sem lesznek ojthatók, miért is az amerikai alanyok ojtását mindig külön e czélra kiszakított iskolában kell végezni s csak a már kész biztos ojtványokat szabad kiültetni. Melleleg megjegyezve ezen eljárás mellett a gondozás költségeit is tetemesen csökkenteni, mert kisebb tért kell csak művelni s azon előnnyel is együtt jár, hogy a kis helyen tömörített ojtványoknak jobb természetűnek inkább megfelelő talajt választhatunk s hogy azokat jobban gondozhatjuk, öntözhetjük, minnek folytán megfogamzásuk is természetesen biztosabb.

Az amerikai ojtványok minden körülmények között legalább 60 cm. mélyen forgatott talajba s egymástól legalább is 1 mtr. sor- és töketávolságban ültetendők még a legsoványabb kövesebb szőlőkben is; jobb, erőteljesebb talajokon pedig legalább 1—2 mtr. sor- és töketávolt kell hagyni az egyes tökéik között, mert különben amerikai tökéik ismeretes túlbujja tenyésztete mellett szőlőnk 6—8 éves korában nem szőlő, hanem erdő lesz, melyben a napsugár a tökéig soha sem hathat s így a termést is megérlelni képtelen leend. Ez tehát egy olyan fontos kérdés, mely méltó figyelmet érdemel különösen 60 cm. sor- és növénytávolságban ültetni szerető szőlőgazdáink részéről, mert ha erre kellő figyelemmel nem lesznek, szőlőiket akár be se ültessék, mert a sok töke beszerzése, kiültetése és művelésére kiadott költségeiknek megfelelő kamatait a sűrűn ültető gazdák élvezni nem fogják. Mi az ültetés mélységét illeti, a tökéik oly mélyre helyezendők, hogy az ojtás helye a földszínelvén épen egy magasságba essék.

A phylloxera elleni védekezésnek harmadik módja ellenálló s egyszerűs mind magukban minden ojtás nélkül is élvezhető bortermő ugynevezett direct termő szőlőfajok szaporításában áll.

Ilyen szőlőfajok nagyban még Franciaországban sem szaporították, azoknak beszerzését alig lehetne fogamatosítanunk, miért is ez idő szerint egyedül vörösbortermő Jaquez érdemel figyelmet, miután mintegy ezen faj kielégítő termékenysége mellett meglehetően izű és rendkívül sötét festanyagú bort szolgáltat és a mellett ojtásra alanyul igen alkalmasnak bizonyult.

Hátránya azonban, hogy igen későn érnek és savanyu bort ad.

A mennyiben pedig az eddigi kereskedelmi tapasztalatok eléggé megvilágíthatják a borfajok tenyésztését illető elfogultságunkat, óva figyelmeztetem az igen tisztelt borászközönséget, hogy kereskedelmi piacot nem biztosító borfajok tenyésztésével ne tetőzze a szőlőszet fenntartását úgy is megterhelő kiadások tételét. Miután egyedül a finom zamatot biztosító fehér és vörös bortermő szőlőfajok nagyban való

tenyésztésével leszünk képesek a külföldön borfogyasztó közönségünk még igen csekély számát szaporítani, egyedül az ilyen fajok ojtás után való előállítására van hivatva a nehézséget ismerni nem akaró tevékenység! Kövessük a jó példát és okuljunk a francziák által már is elért eredményeken és termeljünk mentül nagyobb mennyiségben vörös bort biztosító fajokat!

Végezetül, miután körutaimban azon tapasztalatot szereztem, hogy a vándortanítók rendeltetését s kötelességeit illetően a közönség körében szintén általános tájékoztatásnak uralkodik: ezekre vonatkozólag megjegyzem, hogy a vándortanítók mindenike mint állam által fizetett tisztviselő a szakjába vágó dolgokat illetően teljesen ingyen áll a szőlőtermelő közönség rendelkezésére s egyszerű felszólításra bárkinek szőlőjében is a lehetőség szerint minél előbb megjeleneni s a kért utasításokat minden díj nélkül megadni köteles.

Kelt Budapesten, 1885. július hóban.

Miklós Gyula

kir. tanácsos és országos borászati kormánybiztos.

Budapest, 1885. aug. 31.

Az utóbbi évek — úgy véljük — nem tartozoznak azok közé, melyek tapasztalatai mezőgazdáinknál kárba fognak veszni. Ezen évek bizonyították be azt, hogy azoknak, a kik a mezőgazdaságban a termelésnek több oldalvára tételét ajánlják, bizonyára igazságuk van; igazságuk van azoknak különösen, a kik az állattenyésztés előtérbe helyezését minden lehető eszközzel előmozdítani törekedtek, a kik az ez irányban való okserű kezelést igéjék hirdetik. Az utóbbi években az állattenyésztés körében találkozott egyes ágazat, melynél időlegesen igen nagy árcsökkenés mutatkozott, de látjuk azt, hogy ezen árcsökkenés nem tartós, hogy ezen újabb javulás mutatkozik és hogy az állatoknak termelési költségei, különösen ha a hizlalásnál az általuk fogyasztott gabnaneműek értékét vesszük, még a nyomott árak mellett is, a gazda nagyobb veszteségtől óva van.

Ezen szempontokból, de azon szempontokból is, hogy a termelés által a talajból elvontakat visszapótolhassuk, hogy ne merítsük ki azon forrást, melytől léteünk függ, tudniillik a talaj termőerejét: szükséges, hogy az állattenyésztésre kiváló gondot fordítva, annak szabályait lehetőleg magunkévé tegyük.

Az állattenyésztésben való könnyebb haladás, a biztosabb siker egyik alapfeltétele: az állatismeret. Ezt a tenyésztő csak ott szeresheti meg, a hol módjában áll a megfelelő összehasonlításokat teheti, a hol sok egymástól eltérő, de egyuttal sok egymáshoz hasonló, vagyis egy fajtához tartozó állat áll együtt, a melyeket összehasonlítva, következtetést vonhat azon teendőket illetően, a melyekkel saját tenyésztését előbbre viheti; végre a hol anyagot kereshet ki magának, a mely anyaggal a netalán tenyésztésben levő hiányokat kiegyenlítheti és elenyésztetheti. Hogy ilyen tárlatokon

ismereteit gazdagítsa, — erre most van a magyar gazdának alkalm.

Megnyílt szeptember 1-én a tenyésztés-szarvasmarhák kiállítására, a kiállítás területén, a városligetben. Látható ott 1200 darab tenyésztés-marha, köztük 500-nál több a legkitünőbb gulyákból való hazai marha. Megkeresték ezen tárlatot a külföldiek is és az általuk hozott jeles csapatok erős versenyzői lesznek hazánk legjobb nyugoti vérrel foglalkozó tenyészteteinek.

Köbányán ugyanaz napon nyitattott meg a nemzetközi sertéskiállítás, melyben hazánk legjobb kondáiból versenyez a tenyészanyag; ott látható ugyanakkor a mintahizlaldában egy kísérleti csoport 4500 darabbal, melyek versenyeznek; melyik tenyészett állatát értékesíti legjobban a nekik adott eséséget? Végre láthatók lesznek ott hazánk legjobb piacán: Köbányán szokásos árú, tudniillik az ország különböző vidékein tenyésztett és hizlatt, részben pedig a köbányai piacon hizlatt és aprettirozott állatok — körülbelül 50,000 darab, — melyek azt hisszük eddig még sehol a világon ilyen tömegesen be nem mutatott anyagot fognak szolgáltatni a tanulmányra. Fölvívjuk ezen tárlatokra hazai mezőgazdáink figyelmét.

Mint ezen ügy munkásai és iránta érdeklődők, ajánljuk ezen állattárlatokat; kérjük gazdatársainkat: ne mulasszák el ezen alkalmat, mely nem igen ter többé vissza, látogassák meg ezen tárlatot, használják fel azon tanulságokat, melyeket ezen tárlatokon meríthetnek.

Reméljük, hogy figyelmeztetésünk nem hangzik el, hisszük, hogy mezőgazdáink saját érdekükben is, de azért is, hogy azoknak — kik ezen tárlatok létesítésén fáradoztak és csak azért rendezték, hogy azok mezőgazdaságunk hasznára váljanak, — ezen önzetlen fáradozásaikat és buzgólkodásukat a kiállításnak tömeges látogatása által erkölcsileg meg fogják jutalmazni.

Tornay Béla.

Különfélék.

— **Tisztujtás.** Léva város közönsége f. hó 11-én élt legszentebb alkotmányos jogával; képviselőtestülete e napon választotta meg a város tisztviselőit. — **Polgármesterré** közakarattal **Mácsay Lukács** kir. tanácsost választá, ki e tisztviselő polgártársai páratlan bizalmából már 10 év óta viseli; **tisztügyészsé** **Csekey Vilmos** köz- és váltó-ügyvéd; **rendőrkapitány** **Kónya József**; **pénztárnok** **Ká. Julász László**; **ellenőrré** **Komzisk Lajos**; **árvaszéki ülnökökké** **Levatic Gusztáv** és **Novothny Imre**; **árvaszéki jegyzővé** **Waiger János**; **városi tisztiorvossá** **Dr. Medvezky Károly**; **tanácsnokokká** **Varannay István**, **Gertler Antal**, **Tuka József** és **Laky József**; **városi bábává** **Zimmermann Bertalan** választattak meg. — **Továbbá** kinevezettek: **tiszteletbeli állatorvossá** **Thuróczy Lőrincz**; **tiszteletbeli tanácsnokokká**: **Firtusz Mihály**, **Galambos István**, **Akossy Lajos**, **Gá-**

pel **András**, **Ehrenfeld Mór**, **Konta Gergely**, **Korpás János**, **Németh András**, **Szecsányi Cajetán**, **Gimesy János**, **Tippel Rudolf** és **Rác János**. — **Példás** rend, higgadt mérlegelése a kvalifikációnak s megtisztelése az igazi érdemnek volt irányadó a választás minden mozzanatában. Sohasem láttuk a polgári jognak méltóságosabb érvényesülését, mint ez alkalommal! — **Büszkén** tekinthetünk e nap eseményeire vissza; s örömmel konstatáljuk, hogy e város képviselőtestülete a józan értelmiség terén halad; s meg vagyunk győződve, hogy ha a vezérferfiak közakarata a józan irányról le nem tér, s kötelesség-érzete, büszke öntudata jövőben határt tud szabni a hivatalnok üres ambícióinak s a kortes sihederek galádságainak: akkor e város képviselőtestületének határozatai, alkotásai az értelem diadalaként száll örökségül az utódokra. — **A választást** **Máriássy István** Barsvármegye közszeretét és tiszteletben álló főjegyzője helyettes alispán vezette; kinek ritka, tapintatos eljárása s a város érdekeinek támogatásában tett őszinte nyilatkozata benső megelégedést szült. **A megválasztott** magisztrátus tiszteletére a város este kivilágítottán, a közönség a közbizalommal kitüntetett polgármesternek fátylós zenét adott, mely alkalommal a közönség lelkesedését **Schleifer Armin** ékes szónoklata s a lévai dalárda nagy hatást keltő ének darabjai fejezték ki; a fátylószenethez a tüzeltő egyeslet is **Pazar Károly** főparancsnok vezetésével teljes díszben csatlakozott.

— **Öminenciája** a herceg-prímás megyékben tartandó bérmálás helyeire és idejére nézve a következőket kegyeskedett megállapítani: szeptember 13-án **Zelizen** lesz a bérmálás s ide jönnek: a **lekéri**, **nagysári** és **nemes-orosi** hívek; ugyanaz nap **Szent-Benedekben** a **hová** még a **nemesényi** és **némethi** hívek is eljönnek. 14-én **Nagy-Sallón**, a **hová** az **alsópéli**, **nagyendrédi**, **alsóváradi**, **csekei** és **nagyfajkúthiek** jönnek; ugyanaznap **Aranyos-Maróthon** a **hová** a **kis-apáthi**, **thaszári**, **nagyszelezesényi** hívek gyülekeznek össze; 15-én **Nagy-Kálnán**, a **hová** a **besseli** és **alsógyőrödiek** is eljönnek; ugyanaznap **Kis-Tapolcsányban** a **szkiezói**, **fenyő-kosztolányi** és a **nagylehotai** hívek részére; 16-án **Verebélyen** a **verebélyi** hívek kivül még a **névediek** mellekiek és **csifáriak** számára; ugyanaz napon **Lédeczen**, a **hová** a **velsőciek** és **negyherestyéniek** is fognak jönni; 17-én **Nagy-Mányán** a **bessenyoí**, **físsi**, **nagylóthi** és **óhaji** hívek részére. Mint már előző számbunkban jelentettük **Öminenciáján** kivül még **Boltizár József** fölsz. püspök is fog bérmálni.

— **Gyürky Antal** szőlőszeti vándortanár, ma, f. hó 13-án Léva város háza nagytermében szőlőszeti szakelőadást tart. Felhívjuk erre nézve az érdekelte közönség szíves figyelmét!

— **A bars-szentkereszt** járásban levő megyei utakon hidak és pártvédművek építését iránt, megyénk államépítészeti hivatalánál aug. 31-én megtörtént versenytárgyaláson a vállalati szerződés — mint értesülünk — **Schiller Gáborral** 1325 frt 70 krban kötött meg.

üzés tárgyává lőnek, mivel a leggazdagabbban kihimezve és feldíszítve, egy drága illatszertől áthatva hordták, mely szokás udvarhölgyei által természetesen elfogadott. Több mint száz évvel később egy pár keztü, mely **Anna királynénak** igen drága volt és melyet **Marlborough hercegnő** vett meg s egy **udvari ünnepély** alkalmával viselt, fontos politikai szerepet játszott Angolországban. A királyné halálosan meg volt sértve, az addig mindenható hercegnő kiesett a kegyelemből és a mit az állam férfiak legfinomabb fondorkodásai ki nem vihettek, azt létre hozta egy pohár víz és egy pár keztü: a békét **Franziaországgal** s ezáltal a **Spanyol háboru** végét.

A keztü használata minden évszázadban általánosabb, készítése pedig mindig tökéletesebbé és változatosabbá lön; most védelmül szolgál idő és munka ellen, majd nem csak ékesség, hanem mellözhetetlen öltözék darab.

Arany Lajos.

Magyar oklevelek Léva történetéhez.

I.

Közlő: **Waiger János**,

Eszterházy Pál lévai tisztartójához írt levelében beleegyezik, hogy a lévai lakosok a bormérési jogot **Sz. Mihály naptól** egész **Uj esztendeig** szabadon gyakorolhassák; — továbbá meghagyja tisztartójának, hogy a **kálvinista iskola mestert** Léva városából utasítsa ki. — Léva

v á r á b a n 1712. é v i O c t ó b e r 17. n a p j á n .

Egregio Domini Nobis honorande.

Instáltak előttünk Lévai lakosink, hogy megengednénk nekik **Sz. Mihály naptul** **Uj Esztendeig** való közönséges **korcsmározást**; kérvánván azért **kglmes** tekintetbe venni **alázatos könyörgéseket** ilyen képpen **resolváltuk** az **Instantiájokat**, hogy **tudnyailik** **pro prescripto tempore decursu** **durtaxat** **anni hujuse** a **migh** **jobb** **rendbe** **hozhattuk** **azon Jozságunkat**, **szabad** **legyen** **említett** **Lévai Lakosoknak** **ugyanott** **Léva városunkban** **bort árulni**, **de** **a** **mi** **korcsmájuk** **is** **az** **üdü** **alatt** **follyanak** **cum** **emolumento** **redituum** **nostrorum**. **Kik** **küllömben** **se** **cselekedgyék** **Kgd.** **In** **reliquo** **Isten** **éltesse** **kgdet.** **Signatum** **in** **Arce** **Lika** **dje** **17—8.** **bris** **A°** **1712.** — **Ejusdem**

Benevolus

Paulus Esterházy

m. k.

P. S. Informáltattunk Pap.

Uri rendek által, hogy Léva városunkban most is **Calvinista Iskola** **Mester lakna** s **magha** **functiója** **szerént** **Gyermekeket** **is** **tanétana**. **Mivel** **azomban** **már** **az** **előtt** **is** **meghparanesoltuk** **vala** **kk** **serio**, **hogy** **kiüzvén** **említett** **mestert** **többi** **subrepálni** **quoquo** **tan** **dem** **modo**, **colampretextu** **ne** **engedgyék** **kgd** **az** **mi** **praescriptusunk** **nélkül**. **Hadgyuk** **annak** **okáért** **és** **paranesolyuk** **kk** **is** — **serio** **hogy** **vévén** **ezen** **paranesolatnkat**, **azonnal** **föllumondgya** **neki** **az** **ott** **való** **Lakást**, **és** **adgyon** **ki** **rajta**; **mert** **mi** **szabadok** **lévén** **az** **maghunk** **örökében** **akaratumk** **ellen** **senkit** **sem** **tartyuk** **benne**. **Halász Péter** **bizonyos** **közönséges** **úczát** **ell-foglalván** **magha** **részére**, s **épületet** **is** **tévén** **rajta**, **hallyuk**

praedjudiciumára **vagyon** **az** **Városnak**, **mivel** **azon** **a** **közön** **a** **memoria** **hominum** **soha** **semmi** **épület** **nem** **volt**, **hanem** **mindenkor** **közönséghes** **transitusnak** **tartatot**. **Kihez** **képpent** **kged** **érte** **legyen**, **hogy** **azon** — — **minden** **jó** **moddal** — — **mert** **mi** **azon** **vagyunk**, **hogy** **említett** **Halász Pétert** **kifizessük** **Léva** **városunkbul**.

Kü l e i m : **Egregio** **Domino** **Ioanni** **Vörös** **Bonorum** **nostrorum** **Levensium** **Provisori** **Nobis** **honorand** **Levae**.

K i v ü l m á s k é z z e l : **Celsissimi** **Principis** — — **Anno** **1712** **die** **17** **8** **bris**.

Uti rajzok.

— **Levatic László.** —

(Folytatás.)

Az angol világváros óriási forgalmáról tanuskodik **London** **vasuthálózata**, mely a földszínen és föld alatt **500 állomásról** futja be a város területét ide nem számítva a **36 nagy** **vasuti állomást**, melyek az ország különböző vidékére kiágazó **vonalak** **gőcpontjait** képezik.

Érdekes képet nyújt **Londonban** a **börze** és **templom egyaránt**, **mind** **tömve** **van** **a** **maga** **idejében**; — a **kereskedő** **világ** **ad-vesz** **angol** **flegmával** **mindea** **zaj** **nélkül** **s** **a** **templomokban** **is** **csendes** **tömött** **sorokban** **végzi** **a** **vállásos** **angol** **nép** **ünnepi** **csendben** **ajtatosságát**.

Megtekintetem a **világ** **wertheim-kaszáját** **is**, **az** **Angol-bank** **épületét** **és** **hivatalos** **helyiségeit**; **az** **épitmény** **1** **kataszt.** **hold** **területen** **fekvő** **emeletes** **épület**, **mely** **bástyaszerűleg** **van** **épülve** **s** **az** **utczára** **egyetlen** **ablakkal** **sem** **bir**, **világítását** **az** **udvarról** **nyeri**, **hivatalos** **helyiségei** **nagy**

szobáiban együtt számtalan hivatalnok működik. — **A** **bank** **érezalapja** **pinchehelyiségeiben** **van** **szoros** **örizet** **alatt** **s** **ugyan** **itt** **működik** **az** **örök** **mozgó** **bankóprés** **is**, **mely** **a** **bankba** **visszafolyó** **papírpénzt** **folyton** **ujjal** **helyettesíteni** **van** **hivatva**.

Uj itt minden, még a **fiakert** **sem** **hívják** **itt** **konfortablinak**, **hanem** „**Cabs**“-nak, mely csak annyiban különbözik a **pesti** **egyfogatutól**, hogy a „**Cabs**“ **anglius-kocsisa** **csupa** **udvariasságból** **nem** **ül** **a** **paschaser** **elé**, **hanem** **felkukorodik** **a** **kocsi** **tetejére** **s** **így** **hajt** **az** „**Aquariumba**;“ **igen** **mert** **itt** **is** **van** **aquarium** **azzal** **a** **különséggel**, **hogy** **mig** **a** **párisiban** **a** **vizek** **ártatlan** **halacskaí** **szórakoztatják** **a** **vidám** **kedélyű** **franciákat**, **addig** **a** **londoni** **aquariumban** **villany-világítás** **mellett** **vizitündérek** **(ifjúnők)** **kristálytisza** **víz** **alatt** **mulattatják** **az** **angol** **férfitilágot**.

Hogy fogalommal bírjunk az **angolok** **raczionális** **gazdasági** **rendszere** **iránt**, **négy** **nevezetes** **gazdaságot** **(farm-ot)** **tekintetünk** **meg**.

Először megnéztük **Chipping-Nortonban** **Mister Blaké** **2000** **acres** **kiterjedésű** **gazdaságot**, **itt** **a** **juhászatot** **találtuk** **kiválónak** **Mister Blake** **ugyszólván** **a** **kiállításoknak** **tenyészt**, **folyton** **vannak** **elkészített** **példányai**, **négyszög** **alakban** **nyirva** **s** **az** **állat** **gyapja** **sárgás** **színre** **van** **festve** **s** **folyton** **takaró** **alatt** **áll**.

Megnéztük a **Howard gépgyárát** **s** **500** **acres** **gazdasági** **telepét** **is**, **gyára** **tisztán** **gazdasági** **gépek** **előállításával** **foglalkozik** **s** **mintegy** **700** **munkást** **foglalkoztat**. **Itt** **láttam** **először** **az** **ugynevezett** **szalmakötő** **működését**, **mely** **a** **cséplőgép** **szalmarázója** **hoz** **illetetvéen**, **a** **kivert** **szalmát** **kévékbe**

— Szász István exhumálása a megye részéről kiküldötték jelenlétében f. hó 4-én megtörtént. Az exhumálást megelőzőleg az öngyilkosság színhelyének szolgálomelyezete az előmutatott arcképből felismerte Szász István pénztárnokot. A kiásított hullán talált hajzat és bajusz pedig kétszetelemmé tette a személyazonosságot.

— **Lépfene Nyírtamegyében.** Kolos és Kolos-Hradistye községekben a szörványos lépfene lépett fel, miert is e két község egyelőre zár alá helyeztetett. A száj és körömfájásról több helyről tesznek jelentést. Mult hó 24-én Sándorfon tartott vásártól 2 ókról tiltották ki, mert fent nevezett betegségben szenvedtek. Érsekújvárott, továbbá Brockó, Sándorf községekben ezen betegség hivatalosan lett megállapítva; állítólag Brockó és Sándorfra Pozsonymegyéből, Érsekújvárra Komárommegyéből huzolták be. A markaleveleknél ismét nagyobb szabálytalanságok jöttek elő, miert is Holieson és Sznásfalun 30, illetve 20 drb marhat zár alá helyeztek.

— **Ki lesz esetleg a beszercebányai püspök?** Mint megbízható forrásból értesülünk, Ipolyi Arnold már legközelebb kinevezeték nagyváradi püspökké s helyét Márkus Gyula pápai praelátus, a budapesti papnevelő intézet igazgatója tölti be.

— **Magyarosodó Privígye.** Privígyéről írják: Városunk rendithetlen hazafiaságát egy újabb mozgalommal bizonyította be. Ugyanis már régen meg volt pendítve azon eszme, hogy a nem magyar czégtáblák megmagyarosításának; mi végből alakuló félben volt egy meszelő társaság, mely czélul tűzte ki a nem magyar czégtáblák bemeszeltetését. Azonban ismerve városunk kereskedő s iparosainak az itteni magyar elemmel való egyetértését ezen, ugyszólván erőszakoskodó eljárása fölöslegesnek bizonyult be. S épen ezért a helybeli felső magyarországi közm. egyesületi tagok a következő felszólítást intézték városunk kereskedő s iparosaihoz: „A magyar állam eszme érvényesítésének érdekében — tekintettel Privígye mindenkor hazafias nevére — bizalommal fordulunk czimedhez, kérvén hogy czégtábláját magyar fölrirattal ellátni sziveskedjék.” A felvidéki magyar közm. egyesület helybeli tagjai, erősen hiszik, hogy ezen hazafias czélú felszólításnak városunk iparosai késszéggel fognak hódolni s egy sem leend, a ki eme fölszólításnak ellent állana. Mily nemes tett volna ezen kis városka példáját országszerte követni! — r. t.

— **Sajtóperünkben,** melyet e lapok szerkesztőjének személye ellen elkövetett sérelem miatt indítottunk f. hó 17-én a pozsonyi sajtóbiróság előtt lesz megtartva a végtárgyalás. — A dícső ellenfél, neszt véve a per folyamának bucsut vett ugyan városunktól — hír szerent mások tanácsára — Nyiregyházára menekült vezekelni, de reméljük, hogy a bíróság s becsületnek védelmére, megjelenik az ítélőszék sorompója előtt. — A tárgyalás lefolyásáról részletes tudósítást közlünk.

— **Földmivélés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium** a mezőrendőri ügynek rendezését tüzvén ki czélul, hogy az előterjesztendő törvényjavaslat a létező

szükségeket kellően kielégítse, hogy a szokásos és jónak bizonyult eljárások a mezőgazdaság előnyére a törvényben is alapot nyerjenek, hogy végre egyes vidékek helyi viszonyai figyelemre méltassanak, megyenként adatok beszerzését rendelte el.

— **Az újság olvasók öröme,** e hó 10-én történt először, hogy aznap lapokat olvashattunk. Örömmel említtük fel a mindenestre kellemes eseményt, mert a postának e kedvező közlekedése által közelebb jutottunk a haza fővárosához, a világ-civilizációhoz, amennyiben 24 órával előbb kapván meg a hírlapokat, mint eddig — még az nap értesülünk úgy a hazai, mint a külföldi eseményekről.

— **Hymen.** Ivánka István, a „Honti Ellenzék“ derék szerkesztője jegyet váltott Nedeczky Géza csécei földbirtokos kedves leányával, Gizellával.

— **Ha igaz az, hogy a fecskék** előre megérzik az időjárás változását és sietnek elhagyni nyári szállásukat; úgy az idén nálunk hamar be fog állani az ősz és igen természetesen utána a tél is: mert már a fecskék nagy része eltávozott hazánkból. Mindenesetre rendkívüli időjárásra enged következtetni ez eset; mert mint az öregek beszélik, 30—40 évben szokott csak történni egyszer, hogy a fecskék szeptember hó 8-a előtt elvándoroljanak tőlünk. Azért nem fog ártani, ha a családok jó előre gondoskodnak fűtőről, a melynek ára a hideg beálltával, igen magasra felszökhetik.

— **„A három köfej.“** Ez a czíme Jókai legújabb történeti regényének. Ragusa egyik kapuján három köfej van kifaragva: egy apácza és két szerzetes. A lángoló szerelem és véres halál emlékei. Történetik szolgál az új regény tárgyul és Jókai az ősszel Raguzába megy, hogy ott a regény megírásához tanulmányokat tegyen.

— **Kapós könyv.** Kapós könyv lesz az, melynek kiadására egy elmés amerikai vállalkozott. „Hosszu életű emberek enciklopediája“ lesz a könyv czíme s olyan férfiak és nők élete, szokásai stb. lesznek elmondva benne, kik száz évnél tovább éltek. Perkins József azt írja, hogy már több ezer ilyen kort élt emberről gyűjtött össze adatokat.

— **Hathatos serkentő.** A leányok iskoláztatására s az iskolába járók szorgalmának fokozására igen hathatos módot találtak Írországban. Ott nemesak a püspökök, hanem a lelkészek is joga van a férjhez menni készülő leánytól követelni, hogy előtte olvasson és írjon. A ki nem tud olvasni, írni, attól a püsp megtagadhatja az esketést. A lelkész által elutasítottak meglepően rövid idő alatt sietnek megtanulni az olvasást és írást.

— **A német trónörökösne konyhája.** A német mézárosok lapja leleplezéseket közöl a német trónörökösne konyhájáról, annak bebizonyítására, hogy az a kérdés, vajjon a hus mikor van elromolva, még mindig nincs eldöntve. Elmondja, hogy a trónörökösne gyakran megvizsgálja a husszállítmányt, sőt még annak súlyát is ellenőrzi. A rostbeef, ha az évszak engedi,

három vagy négy hét alatt vágott husból készül. Ha ez a rostbeef, mondja az idézett lap, piacra kerülne, az állatorvosok bizonyosan elkoboznák. Ennek dacára a trónörökösne konyhája jó hírek örvend. — Már mi magyarok azért mégis csak azt mondjuk, hogy nincs más a mi derék és jó asszonyaink főzöttjénél.

— **Esküvő és oroszlan-ketrecz.** Pezon nevű hies francia állatszeliidítő nem rég tartá esküvőjét Castanet nevű léghajóssal. Az esküvő napján az új házaspár teljes menyegzői díszben sok ezerre menő közönség előtt be ment az oroszlanok közé. A menyasszony gyönyörű ruhája nagyon imponálhatott a fenevadaknak, mert az egész produkció alatt jól viselték magukat és a férfit sem bántották. Remélhető, hogy a fiatal asszony férjét is képes leend megszelidíteni.

— **Gyógyító villám.** A „Dentsche Medicinal Zeitung“-ban Dr. Kuntze hallei orvos érdekes esetet beszél el. W. földbirtokos nejét május hóban szélhűdés érte, úgy hogy jobb oldala teljesen megbénult s beszélni sem tudott. Javulás nem állt be állapotában. Egyszer azonban nagy zivatar vonult el háza fölött, a villám beütött s a pamlagon ülő W. asszonyt is érte. Az ijedség elmúltával a beteg másnap jobb kezét már emelni tudta és egyes szavakat értethetően ejtett ki. Egy hét alatt feltűnően javult állapota s mire a második hét is eltelt, teljesen helyre volt állítva.

— **Zongora-harmonium.** Zongora-harmoniumot talált fel Pritchard Izsák shierfield-anglishi hangszer készítő. A feltaláló a két hangszert, melyek tudvalevőleg pompásan összeillenek, úgy egyesíti, hogy a billentyűk vagy mind a két hangszerhez, vagy csak egyhez használhatók. A játszó tetszése szerint, egy egyszerű rugó megnyomásával vagy mind a két, vagy csak egy hangszert szólaltathat meg.

— **Telefon az időjósítás szolgálatában.** „Journal des inventeurs“ következő érdekes kísérletet említi, 7—8 méter távolságban 2 vasrúd állítatik fel, melyek borított rézhuzal segítségével egy telephonnal kötetnek össze szelvéssz beköszöntése legalább is 12 órával kitörése előtt tompa morajjal jeleztetik a telephóban. Ha a szelvéssz közeledik oly forma zaj hallatszik, mintha jégeső verné az ablakokat. Minden egyes vilám oly benyomást gyakorol, mintha kö hajították a telephon diafragmájához. A légköri változások sajtószéri morajt okoznak a telephóban, melyeket gyakorlott füllel könnyen megkülönböztethetnek.

— **Rövid hírek. — Időjárás.** A jövőhétre: általában változó, időt várhatni, esőkkel, rép északnyugaton hőkisebbedéssel. — **A képviselőházban** már befejezték a rendes szünidei javításokat. A befestett ajtók és az ülésterem padolatán kiterített szőnyegek egészen friss színt adnak a háznak, melyben f. hó 26-án lesz az első ülés.

— **Emléktáblák leleplezése.** A szentesi kaszinó kezdeményezése folytán a város két nagy szülöttje: Horváth Mihály történetíró és Tóth József színművész szülőházait emléktáblával jelelik meg. A leleplezés okt. 22-én, Horváth Mihály születése napján lesz. — **Montenegró** állandó hadsereget akar szervezni s egyelőre 520 újot soroznak be. — **Az írói tulajdonjog** védelmére nemzetközi kongresszus ült össze Bernben, de Ausztria-Magyarország nincs benne képviselve. — **A newyorki magyarok** az idén is, mint minden évben, Szent-István napján, sikerült népiünnepet rendeztek. A jövedelem 7—800 dollárra tehető. — **Dél-Afrikában** a benszülöttek közelebb 103 hittérítő és más európaít konzultáltak fel.

— **Karintiában** a Gail völgyében nagy felhőszakadás volt, mely több falut víz alá borított. — **Bonnáz Sándor** püspök valószínűleg még e nyáron meg fogja ünnepelni 25 éves püspöki jubileumát. — **A monacoi játéklarlang** eltörése végett, párisi hívek szerint, Gagarin herczeg öngyilkossága miatt az orosz kormány formaszéri diplomaciai lépéseket tesz az európai kabineteknél. — **Szentpétervárott** a birodalmi banknál 20 millió rubel értékű forgalomból kivont papírpénz hiányzik. — **Ebers György** a hírneves egyptológ és regényíró vesélyesen beteg. — **Nők, mint képviselőjelöltek.** Franciaországban az ösi képviselő választások alkalmával több nőt is szándékoznak felvéteni s elhatározták, hogy férfiakból alakított kortes gárdát adnak melléjük. — **Teljes napfogyatkozás** volt e hó 8-án, melyet mi azonban nem láthattunk. Láthatóság köre kizárólag a Nagy-Oceán déli részére terjedt s csupán Új-Seeland lakói gyönyörködhetek benne. — **A közös hadseregben** a hat osztrák Landwehr-lovas ezred felállításával összesen 57-re emelkedett a lovas ezredek száma. — **Negyszáz magyar** tót és cseh munkás a pennsylvaniai köszvénybányából Kanadába költözött át, mert a bányamunkával nem bírtak annyit keresni, hogy megélhessenek. — **Kemény te-lünk lesz.** Kemény telet jósolnak mchéink. Azt tartják ugyanis a tapasztalat emberei, hogy ha a méhek nagy gondot fordítanak lakásaik bejártának beépítésére, akkor erős tél várható. Már pedig ez időszerint ugyancsak buzgón építenek a méhek; így hát, ha a tapasztalat nem csal, erős télünk lesz. — **Leánykereskedés Csehországban.**

A „Národni Listy“ jelenti, hogy Csehországban, főleg Nechanitz városában és környékén rendszeres leánykereskedést üznek és számos leányt küldnek Magyarországra, Romániába, Szerbiába, Bolgárországra és Törökországra. — **Hohenlohe-Oehringen** porosz öröklő herczeg Gollingból az erdélyrészi közmivéléségi egylet alapító tagjai közé lépett. A herczeg nem is birtokos hazánkban. Vajjon mit szólnak ehez a kedves schulvereink? — **A kolera** Spanyolországban csökkent e hét folytán. A napi halálozások száma másfél ezerről 6—700-ra szállt alá.

APRÓSA GOK.

— Rovatvezető: Zuhany. —

Egy kis leányt nevenapján apja francia imádságos könyvvel ajándékozott meg. — De hát papa, hogyan imádkozom én ebből, hiszen én nem tudok franczián? — Nem baj az kis leányom, csak te olvasd el, megérti azt a jó Isten francziánul is.

„Rendes.“ Férj: „Emek rendkívül örülök; most olvasson az újságban, hogy dr. L.—et, ifjúkori barátomat, kinevezeték egyetemi „rendes“ tanárrá.“ — Felcsög: „No ez is olyan magafajta korhely fráter lehetett, a ki csak most vén korára lett „rendes“ emberré.“

Mérlég. Két kereskedő egy úri dámát pillant meg az utcán, kinek testi fogyatkozásai mester-séges uton vannak pótolva. „Hogy tetszik önnek ez a hölgy?“ „Nagy a deficizt, de kevés a fedezet.“

LEVELEZÉS.

V.—Ladány, 1885. szept. 10.

Tek. Szerkesztő ur!

E hó 6-án éjjeli 1/2 11 órakor, helységünkben tűz ütven ki, a köztisztletben és szeretetben álló ex. ref. lelkész Molnár Sámuelnek mintegy 216 forintot érő szalmáját s minden takarmányát végkép elhamvasztotta. — A gonosz gyújtogatót elfogni nem sikerült, mert elszökött, de tudják, hogy ki; hihető, hogy nem sokára kézre kerül s tettének méltó jutalmát nyerendi.

Fájdalommal bár, de közlenem kell azt is, hogy ugyan ez alkalommal egy másik szomorú eset is adta magát elő.

A fiatalok — elég helytelenül — egész esti 10 óráig mulattak, táncoltak a gyűl-helyen, a koresemaháznál, ott egy részeg síheder, a községi pástornak bámészködő fiát agyonütötte. Régi kedvencz tárgya volt e ficzkónak a kés, bicsakkal való legénykedés s most ezuttal utolérte az Isten büntető ostroma.

Reményelem, hogy a megejtett törvény-széki boncsolás kideríti a valódi tényállást s elhárítja azon állítást, hogy az ütés következtében elszédült s a földön fetregő fiút, a tűz helyére vizet hordó kocsiak gázolták el, tették halálössé esetét.

Bizony, bizony nagyon szépen, fokozatosan halad helységünk a bünütján, nem tudom, hogy hova jutunk?! Hangzanak templomainkban a szebbnél szebb erkölcsi tanítások, iskoláink megteleznek pontosan hivatásuknak, de mert a külület esábjáskokkal kedvesebb, mint a léleknek tiszta épségét ápolni akaró jóakarát s késszég; lehall sokakról a szép, nemes intelem boldogságot ígérő szava, mert a bün lépesoje már annyira vonzó, hogy attól eltávozni vajmi nehéz! Sodoma és Gomora sötét példáján menni, azon örvendezni: legkedvesebb!

A jobbák — be nem vett tanácsuk miatt — siratják fajuk bünéit.

Itt szigorú intőzkedésnek van helye. El kellene fojtani a bünit, mely már a esirázást magga változtatta át.

A közigazgatás örei, ha bár kényszer utján is, kivilhetnék azt, hogy legalább fél-évig esendőr laktanya szervezetnek. Fel-állítanak a községi előljárók tekintélyét s törvényszabta müködésükben védelmet találának az olyanokkal szemben, akik bosszat lihegnek mindenért, legyen az szent és természetes igazság.

Emnek hasznos létezése nyugalmat hozna helységünkre; békességet a zavargók között, félelmet és tiszteletet a törvény parancsa iránt, méltánylást és becsületet a emberri jogokkal egybekötött személy biz-tonság jogos ügyében.

Különbön elsötétül felettünk az ég! Erkölcsi világunk fényes napja végkép elhomályosul.

Kiváló tisztelettel
Egy békés polgár.

Lévai piaci-árak.

Rovatvezető: Kónya József, városkapitány.

Buza: m.—mázánként 6 frt 30 kr — 6 frt 50 kr. Kétszeres 5 frt — kr — 5 frt 20 kr. Rozs: 5 frt 10 kr — 5 frt 30 kr. Árpa: 5 frt 30 kr 6 frt — kr. Zab: 5 frt — kr — 5 frt 30 kr. Kukoricza: 6 frt — kr — 6 frt 50 kr. Bab: 8 frt 50 kr — 8 frt 80 kr. Lencse: 7 frt 80 kr — 8 frt 50 kr. Köles: 4 frt 80 kr. 5 frt.

köti. — Howard gazdaságánál a juhlegeltetési rendszert láttuk praktikusan keresztülvéve, a legelők táblákra osztva gyümölcs-fákkal vannak szegélyezve s a fák vasrácszat-tal védvék a sérelem ellen.

A gazdaság megtekintése után ebédre hívtó a barátságos házi gazda, hol a háziak szíves vendégszeretete pótolta a rövid ebédet, mely állott főzelék-levesből, hideg reasbeuff, sonka-, hideg csibe- és penészes sajtból. — Ebéd után a munka derék bajnokai, a Howardok, rövid boesánatkérés mellett kiki sietett foglalkozása után.

Ebéd után a gazdaság intézőjének vezetése mellett Howard juhászatát tekintettük meg s e kitűnő állományból szerezte be utitársam szükségletét; vett ugyanis 10 drb. anyabirkát és egy kost, az anyabirkák darabjéért 120 frtot s a kosért 170 frtot adott. A juhok szállítási költsége darabonként mintegy 50 frtba került.

Utójára hagytuk a gazdászokat koronájának megtekintését, t. i. Viktoria királynő gyönyörűen rendezett, mintegy 1000 acres területtel bíró gazdaságának meg szemlélését. — Különösen feltűnik itt a göbölők istállózási rendszere, ezek páronként szabadon oly szerű építményben vannak, mint az állatkerteknél van szokásban, t. i. az istálló egy része fedett, meleg hely, ki-áróval egy nagyobb korlással körített szabad térre.

De legmeglepőbb a tehenészet s a tejkezelés, honnét a királyi asztal szükséglete fedeztetik, fehér porcellán edényben s márvány asztalokon folyik a tejkezelés minden ága, lapos nagy edényekben van elkészítve a tej főzés végett s a vaj kézigépek segítségével különféle formába

sajtoltatik az udvari személyek speciális kívánsága szerint, egyik csillag, másik szőlőfűrt, esetleg rózsza formában kívánja vaját feltaláltatni egyedül a királynő számára készülő keresetlenül, tömör, piczi téglány alakokban.

Az angol gazdasági viszonyok szoros szemléletéből azon tanuságot vonhatjuk le, hogy ott a kereskedelmi- és iparszerű kezelés van általában meghonosítva a magtermelés rovására, adójuk s kézi munkájuk jóval magasabb a miénknél, még is több haszonnal vezetik gazdaságaikat. — Sokat tanulhatnánk az élelmes angol gazdától még munka beosztás s az idő szoros felhasználása s főként háztartásunk takarékos berendezésére nézve.

De hiába, a magyar gazda ezt csak hirdetni szereti s gazdag tapasztalatait rövid hiányos recipékben másnak perskribálja, de maga nem él vele!

Ily gondolatokkal terhelten, teli édes vágygyal szeretett hazám légkörét szívhatni, ültem decz. 5-én reggel 8 órakor Londonban a vonatra s másfél óra mulva Doverben szálltunk tengerre, honnét rövidebb megszakítások mellett decz. 13-án érkeztünk kedves szülővárosunkba.

Miert realizztikus e kor?

Hogyha igaz, hogy a vágy nő mind az után, a mi [ninesen];

És a vágy utain jár kel az emberiség: Hát ne csodáld, hogy e kor nagyon a realismus [utján jár:

Ime, realis igaz s jellemes embere nincs.

Luna.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közlést teszi, hogy a lévai tekintetes kir. járásbíró 1885. évi 3672. számú végzésével Abelesz és Földiák ezének felperes részére **Friedmann Ármán** lévai lakos alperes ellen 400 frt 71 kr. tőke, ennek 1885. évi ápril hó 18. napjától számítandó 6% kamatai és ennek összes járuléki követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróságilag lefoglalt és 910 frt 20 kr-ra becsült bolti ezikkéből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladattak.

Mely árverésnek 3572. sz. kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszínén vagyis Léván leendő eszközzésére 1885. évi szeptember hó 28-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik, oly kijelentéssel, hogy ezen árverésen a fentebb jelzett ingóságok az 1881. LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni. Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. LX. t. cz. 108. §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Ez árveréshez a venni szándékozók a kitűzött időben Léván a városházánál elvártnak!

Együttal közlést teszik hogy mind azok, kik a lefoglalt tárgyakra elsőbbséggel bírnak, elsőbbségi igényüket az árverés megkezdése előtt annyival inkább bejelentésük — mert különben a végreh. törv. 96 §-a kapcsában egyedül a vételár fölöslegére fognak utasíttatni.

Kelt Léván, 1885. év szeptemberhó 3. napján.

Litassy Nándor,
kir. bír. végrehajtó.

238

4116/85.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bir. végrehajtó által ezennel közlést teszik, miként **Báder Márk fia** csődben összeírt ingóságok ugymint: lévai és maróthi takarékpénztári részvények, Keglevich-féle sorsjegyek és könyvbeli követelések elárverezésére folyó év és hó 30-ik napjának délelőtti 10 órája tűzött ki Léván a városházánál.

A venni szándékozók a kitűzött helyen és napon elvártnak.

Léván, 1885. szeptember hó 5.

LITASSY NÁNDOR,
bir. végrehajtó.

239

Árverési hirdetmény.

A kis tapolesányi uradalom erdészeti igazgatósága részéről ezennel közhírré tétetik hogy a folyó évi tölgy és bükk makkoltatás szeptember hó 20-án délelőtt 10 órakor a legtöbbet ígérőnek eladni fog.

A t. cz. vevők az erdészeti igazgatósági irodában Kis-Tapolesány, 9. szám alatt a fent jelzett órában jelentkezzenek.

Teljes tisztelettel
Stark Károly
erdőmester.

240

Jövedelmező állás.

Minden állásban levő személynek alkalom adatik, anélkül, hogy lakását és életmódját változtatni keljen, saját befolyása és erélye által évi jövedelmét könnyű és kellemes módon jelentékenyen fokozni.

Ajánlatokat elfogad az **Anonz Expedition** Heinrich Schallek czim alatt ezen megjegyzéssel „**Einträglich**“.

241

Poland-chinai sertések.

Arma pusztán, u. p. Nagy-Salló, vannak valódi telivérű sertések darabonként 25 forintjával, ugyszintén 40 félvérű sertések 6 frittól 12 frittig, valamint nagyhasu koczák, valódi Poland-chinai kandisznóval párosulva, darabonként 25 frittól 40 frittig eladók.

Az Arma pusztai jószágigazgatóság.

242

Haszonbéri hirdetés.

Egy 780 hold szántóföld, 89 hold rét, 103 hold legelőből álló birok Tajnán (Bars m., u. p. Verebely) f. é. november 1-től, 3 vagy 6 évre, kényelmes tiszti lak, legjobb gazdasági épületekkel 10.000 frt óvadék letéte mellett bérbe adandó.

Bees-áron, kész pénz mellett, bérlő az élő- és holtleltárt, folyó áron szalmát, takarmányt, őszi, tavaszi szemes életet helyben átvehet.

Bővebbet báró Révay Gyula úrnál, Styavnicskán, Turócz m., u. p. Verebely, vagy Tajnán, szeptember 15 és 30-ika között.

247 2—2 **Vautier Vilmos**
titkár.

Házeladás.

Léván a Báthi-utezán Mihálik István-féle ház szabadkézből eladó.

Bővebb felvilágosítást ad **Fizély Lajos,**
mülakatos
Léván.

243

Eladó

üres hordók 4 5 6
hectoliteresek.
Értekezhetni
BOLEMAN EDE
gyógytárában. 244

KIADÓ LAKÁSOK.

Léván a főpiacz-téren az özvegy Bakóné-féle emeletes házban az emeleten 3 szobából, 1 konyhából és éléskamrából, lent földszinten pedig 2 szobából, 1 konyha és éléskamrából álló kényelmes lakások jótányos feltételek mellett minden időben kiadó.

Bővebb értesítést ad **Weiss Bernát,**
a ház tulajdonos.

248

!!KÖLCSÖN!!

8% és 5% -ra.

Minden önjogu személy, kinek önfentartására állandó jövedelmei vannak, ugymint: háztulajdonos, gazda, bérlő, iparos, kereskedő és hivatalnok kaphat 60 forinttól 600 forintig 20 hó alatt posta-utalvány útján visszafizetendő nyolcz százalékos kölcsönt.

Öt százalékos kölcsön

adatik 1000 forinttól kezdve egy millióig földbirtokra, esetleg jó anyagból épült városi bérházakra 25 évre 2 1/2%, vagy 40 évre 1% tőketörlesztéssel. — **Házkölcsön**nél a megállapított becslési költség előre leteendő.

Mindenmemű legjobb rendszerű gazdasági gépeket és tűzmentes szekrényeket részletfizetésre adok el. — Válasz- és portókölttség fejében 30 krajczár levélbélyegben kéretik.

POLLÁK JÁNOS,

Budapesten, VII. Murányi-utca 3. szám.

245 4—7

Csász. kir. osztr. szabadalommal és porosz királyi miniszteri jóváhagyással.

Dr. Borchardt illatos növény-zappana, a testbőr szépítésére és jobbitására, elismert hatékonyságu minden bőrküütséknél, eredeti csomagoeszkákban bepecsételve 42 kr.

Dr. Koch növényzucorkái, elismert jelességű háziszser hűlés, rekedtség, nyálkásodás és torokkarcolásnál stb. 70 és 35 kros eredeti dobozokban.

Dr. Béringuier fü-gyökér-hajolaja a haj és szakáll sűrítésére és fentartására, 1 palack ára 1 frt o. é.

Dr. Lindes' tanár növényi rudaes-kenőcse, a haj fényt és ruganyosságát fokozza és egyszerű mind az oldalhai összetartására is alkalmas; — eredeti darabokban 50 krajczár.

Dr. Hartung china-héj-olaja a haj növesztése és szépítésére, pécsettelt és pohárban bélyegzett üvegekben ára 85 kr.

Valamennyi főntebb elősorolt sz. ezikk valódi minőségben a következő magyarországi raktárakban kapható, Léva: **Schubert Pál.**

Ovás!

194 10—6.

Raymond és Társa,
csász. kir. szabadalomtulajdonos, Berlinben.

